

Redovisning av miljöledningsarbetet 2017

Försvvarshögskolan

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Del 1 Miljöledningssystemet

1. Är myndigheten miljöcertifierad?

Nej.

2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?

Försvvarshögskolan ska arbeta för en hållbar utveckling där miljöhänsyn integreras i hela verksamheten. Kärnverksamheten är utbildning och forskning inom försvar, samhällsskydd och säkerhet. Försvvarshögskolan ska i den mån det är möjligt underlätta processen med att skapa ett hållbart samhälle. Dagens och kommande generationer ska i minsta mån påverkas av Försvvarshögskolans effekt på miljön.

Försvvarshögskolan ska arbeta för att integrera hållbar utveckling i verksamheten.

Försvvarshögskolan ska arbeta för att hushålla med energi, varor och material, ställa miljökrav på inköp och upphandlingar samt hålla nere utsläppen från tjänsteresor.

Försvvarshögskolan ska utbilda personal, studenter, studerande samt kursdeltagare inom miljökunskap och hållbar utveckling för att försäkra en hög kompetens inom miljöarbetet i och utanför verksamheten.

Försvvarshögskolan ska samverka inom miljöområdet med andra myndigheter samt organisationer som är av liknande karaktär.

Miljöarbetet ska finnas tillgängligt både internt och externt för att personal, studenter och utomstående att ta del av samt kunna påverka för att säkerställa en fortsatt positiv miljöprestanda vid Försvvarshögskolan.

Försvvarshögskolan ska följa aktuella miljölagar och krav som ställs på verksamheten.

3. När har myndigheten senast uppdaterat sin miljöutredning?

Miljöutredningen uppdaterades 2015.

4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?

Resor

Energiförbrukning

Avfall och resursförbrukning (samlad bedömning på grund av dess synergieffekt)

4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?

Kärnverksamhet (utbildning och forskning)

Inköp av varor och tjänster

Samverkan (förmedling av kunskap till övriga delar av samhället samt samarbete inom hållbarhetsområdet med andra organisationer och myndigheter av liknande karaktär)

5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande direkt påverkan på miljön?

Avfall: Källsorteringen ska införas i större utsträckning och förbättras. 80 % av avfallet ska sorteras till 2021. Nyckeltal kilo källsorterat avfall/total avfallsmängd, basår 2017.

1/3: Delmål: fram till 2017 ska Försvarethögskolan införa sortering av returpack, plastförpackningar, metallförpackningar, wellpapp/kartong, glas, på fler platser inom verksamheten. Nya rutiner för dokumentation av data ska införas.

Materialförbrukning: Pappersförbrukningen vid Försvarethögskolan ska minska med 25 % till 2021 med basåret 2015. Nyckeltal blir procentsats på antal minskade utskrifter i jämförelse med basåret.

1/3: Delmål: fram till 2017 ska Försvarethögskolan minska pappersförbrukningen med 10 %.

Energi: Energiförbrukningen ska minska med 10 % sett till kWh/m² till 2021 med basåret 2015. Nyckeltal kWh per m² i jämförelse med basåret och kWh per HST och helårsanställd.

1/3: Delmål: fram till 2017 ska Försvarethögskolan minska sin kWh/m² med 2,5 %.

Resor: CO₂-utsläpp från resor och transporter ska minska med 5 % sett till årsarbetskraft vid 2021 med basåret 2015. Nyckeltal blir procentsats på CO₂ per helårsarbetskraft i jämförelse med basåret.

1/3: Delmål: fram till 2017 ska Försvarethögskolan inte öka sina utsläpp jämfört med basåret.

5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande indirekt påverkan på miljön?

Inköp och upphandlingar: Antal upphandlingar samt direktupphandlingar (över 100 000 kronor) med miljökrav ska ligga på 80 % till 2021 med basåret 2015.

Nyckeltalet blir en procentsats på antalet upphandlingar med miljökrav ställt mot totala antalet upphandlingar.

1/3: Delmål: fram till 2017 ska andel anskaffningar med miljökrav ligga på 40 %.

6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?

Avfall: Under 2017 har system för källsortering implementerats. Nyckeltal är framtaget och baseras på den mängd avfall som källsorteras mot den mängd avfall som går under fraktionen hushållssopor som är osorterat. Ambitionen är att reducera det osorterade avfallet.

Materialförbrukning: FHS har under 2017 installerat nya kopiatorer. De nya kopiatorerna har dubbelsidig, svart/vit, utskrift som standardinställning. Ett beslut om att minska antalet kostnadsfria utskrifter för civila studenter har införts, från 500 utskrifter per termin till 250.

Energiförbrukning: De nya kopiatorerna går ner i viloläge för att minska energiförbrukningen. Renovering har skett i ett antal lärosalar och vid denna renovering har ny LED-belysningsarmatur installerats. FHS har tillsammans med försvarssektorn hållit en workshop om energieffektivisering i byggnader och infrastruktur. Till workshopen bjöds hyresvärdar och hyresgäster in för att få till stånd ett samlat grepp om minskad energiförbrukning. Workshopen har lett till ett närmare samarbete med FHS ena hyresvärd (Akademiska hus).

Resor: En utbildning i de digitala mötesverktyg som FHS innehar har genomförts under 2017. Den stora föreläsningssalen har utrustats med teknik som möjliggör streaming och inspelning av föreläsningar och utbildningstillfälle. FHS kontaktperson har också medverkat i REMM:s möten för att inhämta och bidra med kunskap om resfria möten.

6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?

Inköp och upphandlingar: Inga nya åtgärder har gjorts under 2017. FHS har haft en tydlig inriktning mot att ställa miljökrav i de upphandlingar som görs inom verksamheten. Upphandlingar som görs vid FHS får alltid centralt stöd från sektionen för inköp och upphandling. Sektionen strävar alltid mot att ställa miljökrav i upphandlingar där så är rimligt. Personalen nyttjar de verktyg som finns på andra myndigheters hemsidor för att kunna ställa relevanta krav inom hållbarhet och miljö. Miljösamordnaren agerar stöd för sektionen vid behov.

7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts

Avfall: Delmålet anses vara uppfyllt. Källsorteringssystem är implementerat och nyckeltal är framtaget.

Materialförbrukning: Pappersförbrukningen vid Försvarshögskolan har ökat 39 % från utskrifter sedan basåret. Detta innebär att FHS inte kommer uppnå delmålet för 2017. Dock har ett byte i skrivarmiljö skett under 2017 vilket har gett en stor variation i den nedåtgående trend som syns tidigare. Istället gav det ett utslag på ett ökning i antalet utskrifter.

Energi: Delmålet för 2017 är inte uppnått sett till nyckeltalet kWh/m² då det har ökat med cirka 9,5 % sett till basåret 2015. Dock har FHS utökat sin verksamhet med fler studenter vilket innebär att målet reviderades under 2017 till att även innefatta kWh per HST och helårsanställd. Med det senare nyckeltalet är ökningen endast 0,3 %, dock uppnås målet med en önskad minskning.

Resor: Delmålet för 2017 har inte uppnåtts enligt inhämtad statistik. Enligt utfallet har FHS ökat utsläppen av CO₂ från resor med 6,5 % sett till årsarbetskraft. Likt mål två har FHS byt leverantör vilket kan ha givit en inverkan på utfallet.

7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts

Inköp och upphandlingar: Delmålet för 2017 har inte uppnåtts då värdet ligger på 29 % vilket är en ökning med 1 % sedan 2016. Ser man till det ekonomiska värdet så har det skett en ökning från 54 % till 63 %.

8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?

Under 2017 har följande informationstillfälle och utbildningar genomförts:

Öppen föreläsning om Agenda 2030 26/4

Högskolepedagogisk kurs, delmoment om hållbar utveckling inom utbildning 3/5

Workshop: effektivare energianvändning i byggnader och infrastruktur 3/10

Utbildning av digitala mötesystem för specifik avdelning 27/12

Utöver utbildning har dialog förts med avdelningar inom organisationen i samband med revideringen av FHS miljöhandlingsplan. I dialogen diskuterades vad avdelningen kan bidra med inom respektive verksamhetsområde. Bland annat har ekonomiavdelningen lagt in åtgärder om att öka antalet digitala räkenskapshandlingar som ska bidra till miljömål nummer 2.

Därutöver har FHS deltagit vid en miljö- och försvarskonferens med presentationer av forskning kring OXA (oexploderad ammunition) och dumpad ammunition, bland annat utifrån deras möjliga miljöpåverkan.

9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?

Utrymmen, som exempelvis toaletter, är utrustade med rörelsesensorer för att reducera påslagen belysning. Under dagar och vissa tider då mindre aktivitet sker i Försvarshögskolans lokaler släcks belysning automatiskt ned. Temperaturen i lokalerna styrs automatiskt via centralsystem. Under 2017 har tiderna för ventilation och värme utökats vilket ger ett högre utfall i energiförbrukningen, detta då verksamheten har utökats och fler studenter finns på plats. De skrivare som Försvarshögskolan hyr via en ny leverantör som upphandlades 2017 har energibesparingsåtgärder som ska minska energiförbrukningen ytterligare för skrivarna.

Kontor och grupprum

Varje rumsmodul har takmonterade don för tillförsel av tilluft. Fastigheten är utförd med variabelflödessystem, VAV, vilket innebär att luftomsättningen är behovsstyrd. Lokaltemperaturen styrs via en givare i donet som automatiskt reglerar temperaturen i rummet genom att öka eller minska lufttillförseln. Rummet värms upp via radiator vid fasad. Ventilation och värme utgör en kontinuerlig samarbetspunkt mellan hyresvärd och hyresgäst för att optimera klimatet för medarbetare och studenter utan att påverka arbetsmiljön. Rumstemperaturen och luftflödet kan inte styras av medarbetare direkt vid arbetsplatsen. Vid önskemål om temperaturreglering kontaktas FHS ombud som därefter kontaktar fastighetsägaren.

Lärosalar och grupprum

Rumsstyrningen känner automatiskt av hur många personer som vistas i rummet och reglerar luftflödet efter detta (CO2 mätare).

Tillsammans med fastighetsvärden har FHS kommunicerat en serie åtgärder om hur man kan minska energianvändningen ur ett användarperspektiv.

10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska antalet tjänsteresor?

Kontinuerlig uppdatering och förbättring sker av hårdvara för videokonferenssystemen samt mjukvara för andra typer av digitala möten. Nytt system i den större föreläsningssalen har installerats för att möjliggöra livestreaming av föreläsningar och därmed att hålla distansutbildningar framöver. Utbildning av digitala mötesystem har genomförts inom verksamheten. Deltagande har skett i REMM-nätverket för att inhämta och delge information inom området. Tester har gjorts för digitala mötesverktyg mot andra myndigheter inom försvarssektorn.

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

Antal årsarbetskrafter och kvadratmeter

Antal årsarbetskrafter: 324

Antal kvadratmeter lokalyta: 15 010

1. Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp av koldioxid i kilogram, totalt och per årsarbetskraft uppdelat per fordonsslag (1.1), sammanlagt (1.2) och från flygresor över 50 mil (1.3) samt antal resor

	Årets uppgifter – antal resor och kg CO ₂			Föregående års uppgifter	
	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.
a) Flygresor under 50 mil	486	63 547	196	91 052	278
b) Bilresor	371	26 963	83	27 992	86
c) Tågresor	505	0,81	0,002	0,69	0,002
d) Bussresor	68	4 692	14,48	188	0,57
e) Maskiner och övriga fordon		0	0	0	0
1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid					
1.1 a-e		95 203	294	119 233	365
1.3 Flygresor över 50 mil	823	315 272	973	362 266	1 108

1.4 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

FHS har en utbildnings- och forskningsverksamhet som innebär att anställda inom kärnverksamheten reser inom arbetet för diverse forskningsprojekt, samverkansprojekt, utbildningsverksamhet och militära övningar rekognoseringsresor. Vissa av dessa går inte att ersätta med ett resfritt möte. Mängden resor skiljer sig från år till år.

Att resor under 50 mil har minskat från föregående år kan till del bero på en ökad tillgång av resfri teknik för de anställda.

Rapporteringsmallen tar inte hänsyn till studenters, studerandes samt kursdeltagares närvaro vid högskolan. Det är en stor påverkansfaktor för just resor eftersom en del program och kurser innehåller moment som kräver studieresor, speciellt inom den militära utbildningen och inom viss uppdragsutbildning. Dessa resor redovisas istället tillsammans med årsarbetskrafter vilket inte ger korrekt data, särskilt när antalet militära studenter och deltagare i uppdragsutbildning ökar.

Årets rapportering krävde antal resor. Den statistik som FHS får av resebyrån om exempelvis flygresor visar på en sträcka från en destination till en annan. Skulle man se till reseräkningen för samma resa inkluderar den alla typer av färdmedel

som skett inom resan vilket ger ett annat resultat än om ser till antal resor för varje färdmedel.

Taxiresor som gjorts för FHS regi har inte delats upp i antal resor.

Resor i grupp hanteras separat av resebolaget och för 2017 var utlämningen av statistik mycket bristfällig. Uträkningen av CO2 för gruppresor gjordes via SAS utsläppskalkylator med en generalisering av typ av vilket typ av flygplan som användes.

1.5 Hur uppgifterna är framtagna?

Eget uppföljningssystem, Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

För att få fram antalet resor per färdmedel dividerades tågresor, flygresor och hyrbilar med två för att motsvara tur och retur. Utöver dessa färdmedel räknades reseräkningen som en tur och retur resa.

Schablonlista som Naturvårdsverket tillhandahåller, Uppgifter som tagits fram på annat sätt, nämligen

Uppgifter tåg inhämtade från leverantören.

Uppgifter bussresor är inhämtade från leverantören, där FHS fick ut antal km för bussresor. En generalisering av vilken typ av buss som nyttjas har gjorts (standard buss landsväg i NVs schablonmall).

Uppgifter bilresor: Delar av uppgifter för bilresor som görs i tjänsten är hämtade ur det reseadministrativa systemet. Där genererades totalt antal körda km med egen bil i tjänst. En generalisering av vilken typ av bil som nyttjas har gjorts (standard bil i NVs schablonmall) samt att en reseräkning representerar en resa. Övriga uppgifter för hyrbilar och taxiresor är inhämtade från resebyråtjänsten.

1.6 Uppföljningsmått i svaren på frågorna är baserade på:

2. Energianvändning

2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvyta uppdelat på

	kWh totalt		
	2017	2016	2015
Verksamhetsel (avser lokaler)	701 699	893 004	940 293
Fastighetsel	218 531	295 293	270 069
Värme	1 164 602	1 341 249	718 123
Kyla	251 702	364 528	210 351
Totalt	2 336 534	2 894 074	2 138 836

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Verksamhetsel (avser lokaler)	2 166	2 731	2 725	47	59	62
Fastighetsel	674	903	783	15	20	18
Värme	3 594	4 102	2 082	78	89	48
Kyla	777	1 115	610	17	24	14
Totalt	7 212	8 850	6 200	156	193	142

Eventuell energianvändning utanför lokaler

	kWh totalt		
	2017	2016	2015
Energi	0	0	0

2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad

Värmeförbrukningen är normalårskorrigerad.

2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent)

	2017	2016	2015
Verksamhetsel	100 %	100 %	94 %
Fastighetsel	100 %	100 %	100 %
Värme	88 %	84 %	87 %
Kyla	100 %	100 %	100 %
Utanför lokaler	0 %	0 %	0 %
Totalt	94 %	93 %	93 %

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal?

Krav har inte ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal.

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare? (vid ja ange vilka åtgärder som har genomförts)

Ja

Byte av belysningsarmaturer i ett flertal lektionssalar till LED-armatur.

En ökad drifttid för ventilation och belysning för en utökad verksamhet. Det borde ha ökat energiförbrukningen.

2.6 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

Förnyad belysningsarmatur torde ha minskat energianvändningen.

En ökad drifttid för ventilation och belysning för en utökad verksamhet. Det borde ha ökat energiförbrukningen.

I slutet på 2017 inleddes ett närmre samarbete med fastighetsvärden och vidare energibesparingsåtgärder kommer att utföras efter energikartläggningen som ska genomföras under 2018.

2.7 Hur är uppgifterna framtagna?

Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Uppgifter från FHS verksamhet i Karlstad är framtagna av via en schablon från fastighetsvärden. Då FHS endast innehar en liten yta i fastigheten blir FHS förbrukning av energi på antalet kvm en generell siffra. För siffrorna från Karlstad är verksamhetsel och fastighetsel sammanlagda. Denna klumpsumma av fastighetsel och verksamhetsel är inlagd i raden verksamhetsel.

En del av den totala elförbrukningen vid Stockholm är borträknad då den tillskrivs FHS lokala hyresgäster SMB, UI och FBA. Detta har gjorts med en procentuell schablonmall för hur mycket yta dessa hyresgäster upptar. Därmed kan den faktiska energiförbrukningen vara något högre eller lägre för myndigheten FHS.

3. Miljökrav i upphandling

3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop

	Antal st		
	2017	2016	2015
Upphandlingar och avrop med miljökrav	23	20	8
Upphandlingar och avrop totalt	78	72	19
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	29 %	28 %	42 %

3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärdet där energikrav enligt förordning (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader har ställts

0

Kommentar till redovisning av antal upphandlingar över tröskelvärdet.

Om krav enligt förordningen om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader inte har ställts vid upphandlingar över tröskelvärdet, ange skälen för det:

3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader? (vid nej ange skälen för det)

Nej

Har inte tecknat nytt hyresavtal eller köpt byggnad sedan förordning (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader infördes, Annat:

Akademiska Hus sköter upphandling av el centralt för hela bolaget. Likadant gäller fastighetsvärden i Hemfosa i Karlstad. All el och kyla är miljömärkt. Värme är delvis förnybar med en viss procentsats biomaterial.

3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av upphandlingar och avrop per år

	Värde kr		
	2017	2016	2015
Upphandlingar och avrop med miljökrav	43 171 330	23 624 046	1 682 568
Upphandlingar och avrop totalt	68 217 809	43 641 130	3 197 059
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	63 %	54 %	53 %

3.5 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

FHS har haft en tydlig inriktning mot att ställa miljökrav i de upphandlingar som görs inom verksamheten. Upphandlingar som görs vid FHS får alltid centralt stöd från sektionen för inköp och upphandling. Sektionen stävar alltid mot att ställa miljökrav i upphandlingar där så är rimligt. Personalen nyttjar de verktyg som finns på andra myndigheters hemsidor för att kunna ställa relevanta krav inom hållbarhet och miljö. Miljösamordnaren agerar stöd för sektionen vid behov.

Tidigare års rapportering (2015 och bakåt) har inte varit konsekvent i det rapporterade underlaget, vilket har skapat fluktuation i resultatet.

I tidigare års rapporteringar (2015 och bakåt) har FHS endast rapporterat upphandlingar som har skett under rapporteringsåret. Sedan 2016 års rapportering har inrapporteringen inkluderat avrop från samtliga upphandlade ramavtal samt direktupphandlingar för rapporteringsåret, där summan av alla avrop överstiger 100 000 kr. Det innebär att summan och antalet ökar markant och inte är jämförbart med föregående års rapporteringar (2015 och bakåt). Dock blir resultatet mer rättvist när avrop och upphandlingar beräknas på kalenderåret mot det avtal som innehar miljökrav.

3.6 Hur är uppgifterna framtagna?

Eget uppföljningssystem, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Samtliga direktupphandlingar, övriga upphandlingar samt avrop från ramavtal har slagits ihop per leverantör.

4. Frivilliga frågor

Frågor om policy

4.1 Har myndigheten internt styrande dokument för IT och miljö? (om ja ange vilka områden som tas upp i dokumentet)

Ja

Energianvändning för IT, IT-användning för resfria möten, Miljöhänsyn vid anskaffning av IT

Frågor om IT-anskaffning

4.2 Andel IT-anskaffningar där miljökrav ställts av det totala antalet IT-anskaffningar per år (anges i procent och värde).

	2017	2016	2015
Andel (%)	68 %	64 %	%
Värde (Skr)	8 596 396 Skr	4 783 238 Skr	Skr

Hur är uppgifterna framtagna?

Eget uppföljningssystem, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

En summering av alla avrop från samtliga upphandlade ramavtal samt direktupphandlingar från tidigare år, där summan av alla avrop överstiger 100 000 kr.

Uppgifterna är utdrag ur FHS ekonomisystem och beräknade enligt eget uppföljningssystem.

4.3 Vilken typ av miljöhänsyn har tagits vid IT-anskaffningar ?

Energiförbrukning, Återvinningsbarhet

Hur är uppgifterna framtagna ?

Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Frågor om energianvändning

4.4 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt och per årsarbetskraft uppdelat på

	kWh			kWh/årsarbetskraft		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
PC-arbetsplats						
Skrivare	1 712	4 254	4 254	5	13	12
Serverar och Serverrum						

Hur är uppgifterna framtagna ?

Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Då ett byte av skrivare skedde i augusti 2017 togs schablonvärdet från föregående leverantör för januari-juli och summerades med leverantörsuppgifter för augusti till och med december från den nya leverantören. Reservation vid användning av dessa uppgifter då brytpunkten mellan leverantörer kan påverka kvalitén på statistiken som inrapporteras.

Frågor om resfria möten

4.5 Antal resfria möten totalt och per årsarbetskraft

	Antal			Antal/årsarbetskraft		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Resfria möten	3 289	643	700	10	2	2

Hur är uppgifterna framtagna ?

Eget uppföljningssystem, Leverantörsuppgifter, Uppskattning (förklara på vilket sätt)

Rapporterad statistik är en blandning av uppgifter. Antal möten är en uppskattning för Adobe connect (AC) och S4B. AC valdes endast möten som var över 20 min då denna typ av mjukvara inte lämpar sig för små snabbare möten. För S4B valdes möten under 10 min bort då dessa skulle kunna klassas som tester eller annat.

För S4B har studentkonton som kan nyttja mjukvaran tagits bort. Som parametrar använder conference och P2P video, dock inte P2P audio då denna typ av möten är likvärdigt med ett telefonsamtal.

Finns även risk för dubbelrapportering av antal möten då S4B och Lifesize mjukvaran kan synkas och därmed finns möjlighet att båda mjukvarorna ger utfall för ett och samma möte när statistik hämtas ut.

Vidare gick det endast att hämta ut ett halvårs statistik från S4B vilket innebar att vi fick extrapolera den data till att representera ett helår. Därmed kan det exakta antalet inte vara helt säkert för antal resfria möten.

FHS har inte rapporterat in telefonkonferenser då denna statistik inte gick att hämta ut enligt leverantör.

Frågor om förklaring till resultatet

4.6 a, b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

S4B står för största delen av antalet digitala möten. 2017 var första året då FHS använt mjukvaran under ett helt år. Under 2016 implementerades mjukvaran i september och utbildningarna skedde under vintern, vilket har bidragit till att

medarbetare under 2017 har börjat använda S4B. Även under 2017 genomfördes utbildningar i de digitala mötesverktyg vilket förmodligen har ökat andel användare av denna teknik.

Data från S4B gick bara att extrahera för ett halvår tillbaka, vilket innebär att de data är endast för senare halvåret under 2017. Denna data har sedan extrapolerats till ett helår genom att dubbla de data som extraherades.

Frågor om energi

4.7 Har myndigheten en strategi för sitt energieffektiviseringsarbete, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för ert energieffektiviseringsarbete?

Nej

4.8 Producerar myndigheten egen el? (om ja ange hur mycket i kWh)

Nej

4.9 Har myndigheten miljöklassade och/eller certifierade byggnader?

Nej

Frågor om avrop

4.10 Har myndigheten vid avrop mot statliga ramavtal ställt egna miljökrav, där så har varit möjligt?

Ja

Vid förnyad konkurrensutsättning har FHS valt att inkludera egna miljökrav samt från förfrågningsunderlaget där så relevant och möjligt. Detta har dock inte skett i alla ramavtal.